

E p l e h a g a n   b a r n e h a g e

ÅRSPLAN 2019

Eplehagan barnehages visjon:

**Trygg, utviklende og sunn
hverdag for barn og ansatte**

ÅRSPLAN FOR 2019

En årsplan skal være et dokument og arbeidsredskap som danner grunnlaget for, og dokumenterer for de valg og begrunnelser de ansatte i barnehagen gjør i sitt daglige arbeid med barn. Den skal også være et utgangspunkt for samarbeidet med foreldrene. På denne måten bidrar årsplanen til å styre og vurdere det som skjer i barnehagen. Årsplanen skal også gi konkret informasjon om det pedagogiske arbeidet i barnehagen til eierne, tilsynsmyndighetene (kommunen), samarbeidspartnere og andre interesserte. Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver 2017, formidler hva årsplanen skal omhandle.

Eplehagan barnehages årsplan for 2019 er en videreføring av årsplanen for 2018, samt en tilpasning etter ny rammeplan for barnehagen innhold og oppgaver 2017, og som vi har valgt skal ta opp følgende kategorier¹:

- Forutsetninger – *oppgir hvilke rammer av muligheter og begrensninger man har å forholde seg til.*
- Evaluering – *tar for seg hvordan man planlegger å vurdere det pedagogiske arbeidet som gjøres.*
- Mål – *beskriver retningen for det pedagogiske arbeidet.*
- Innhold – *sier noe om områder, emner og temaer det skal jobbes med.*
- Aktiviteter – *forteller hvordan man skal jobbe med innholdet.*

Hver enkelt kategori kan i noen tilfeller være beskrevet nokså generelt. Dette skyldes at årsplanen gjelder for og forplikter hele barnehagen – både små og store. De mer konkrete detaljene vil komme fra den enkelte avdeling, spesielt i forbindelse med periodeplanene (se omtale litt lenger ned på denne siden).

Som tidligere år så vil denne årsplanen bli arbeidet etter i mindre enheter vi kaller periodeplaner, dvs. planer som tar for seg en begrenset del av året. Disse periodene fremkommer på aktivitetsskjemaet (se side 6); Periodene har navn etter barnehagens avdelinger, da det er sånn at våre avdelinger har navnene sine fra markante personligheter i vår historie;

- **Platon**, *filosof, samfunnstenker og matematiker*, representerer fagområdene etikk, religion og filosofi, kropp, bevegelse, mat og helse og nærmiljø og samfunn
- Sir Isaac **Newton**, *vår tids største vitenskapsmann og matematiker*, representerer fagområdene natur, miljø og teknologi, nærmiljø og samfunn, samt antall, form og rom
- Antonio **Vivaldi**, *musiker og komponist*, representerer fagområdene kunst, kultur og kreativitet
- Henrik **Ibsen**, *dramatiker og sceneinstruktør*, representerer fagområdene kommunikasjon, språk og tekst, pluss kropp, bevegelse, mat og helse

Vår bruk av avdelingsnavnene i forbindelse med periodeplanene forbinder dem med fagområdene i «Rammeplan for barnehagen - innhold og oppgaver 2017». På denne måten og med denne periodevise inndelingen av året sikrer vi oss å dekke fagområdene som rammeplanen pålegger oss.

---

¹ Oppbyggingen av planen etter mønster av Bjørndal og Lieberg sin modell om "didaktisk relasjonstenkning".

Dette har vi gjort i 2018:

- Justert vår pedagogiske praksis etter krav fra ny *Rammeplan for barnehagen innhold og oppgaver 2017*.
- Laget en realfags strategi og begynt implementeringen av denne i praksis i vår barnehage.
- Startet *utbyggingen* av barnehagebygget vårt i november 2018.
- Hatt fokus på viktigheten av bruken av *kritikkverdig forhold skjemaet* i hverdagen for å bedre driften for både barna og de ansatte, gjennom å varsle når det oppleves at det er behov for det.
- Gjennomført kurs og begynt implementeringen av PBL Mentor i personalgruppa.

Dette vil vi jobbe med i 2019:

- Prioritere å lage *FEMIA-planer* med progresjon for pedagogisk innhold i hverdagsaktiviteter. Disse planene skal lages internt på hver avdeling for å kunne vurdere de voksne sin pedagogiske praksis på avdelingen og om den er til det beste for barna.
- Ferdigstille og implementere ny digital praksis i barnehagen
- Fortsatt fokus på realfag og realfagsløyper.
- Etablering av pedagogiske rom etter byggeperioden.
- Jobbe med synliggjøring av *Rammeplan for barnehagen innhold og oppgaver 2017* i pedagogiske dokumenter og praksis.

DEL 1: FORUTSETNINGER

FORMELLE FORUTSETNINGER

De viktigste formelle forutsetningene for driften av barnehagen er Barnehageloven med forskrifter, bl.a. "Rammeplan for barnehagen - innhold og oppgaver, 2017" og FNs barnekonvensjon. Andre lover og forskrifter som er av vesentlig betydning for driften er Barnelova, Arbeidsmiljøloven og Forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager.

Barnehagen har fra våren 2012 vært organisert som et samvirke der alle familier som har en eller flere plasser i barnehagen svarer for et medlemskap. Det er disse medlemskapseierne som er eiere av barnehagen. Som samvirkebarnehage er vi underlagt den lovfestede foreningsretten, hvorav mye er identisk med det man finner i Aksjeloven og Selskapsloven. Av denne grunn inneholder barnehagens vedtekter de viktigste holdepunktene for den formelle driften av barnehagen. Her finner vi bl.a. at det er årsmøtet som er barnehagens øverste organ, og at det skal finnes et styre som ivaretar denne funksjonen i tiden mellom årsmøtene. Ellers følger de øvrige styringsorganer Barnehageloven når det gjelder samarbeidsutvalg og foreldreråd.

Barnehagen har et formelt samarbeid med Nedre Eiker kommune, som yter økonomisk tilskudd og har offentlig tilsyn med barnehagen. Utover dette har barnehagen et samarbeid med Private

barnehagers landsforbund (PBL), helsestasjonen, pedagogisk – psykologisk tjeneste (PPT) med fagteam, familiesenteret, barnevernstjenesten, tannhelsetjenesten med fler. Det er viktig for Eplehagan barnehage å sikre best mulig oppfølging av alle barn som går i vår barnehage.

PRAKTISKE FORUTSETNINGER

Barnehagen har 70 heldagsplasser, og er organisert som en 4-avdelings barnehage med to småbarnsavdelinger og to storbarnsavdelinger. Innenfor småbarns- og storbarnsavdelingene er det organisert egne grupperinger. Vi har en egen førskoleklubb for de eldste barna hver ukedag, med unntak av onsdag.

Barnehagen holder åpent mellom kl. 07.00 - 17.00 mandag til fredag hele året igjennom, med unntak av uke 28, 29 og 30, alle dagene i romjula (følger kalenderen hvert år), 5 planleggingsdager, bevegelige helligdager, julaften og nyttårsaften og onsdag før skjærtorsdag (åpent til kl. 12.00).

Barnehagen har 19 stillinger fordelt på avdelingene, inkludert daglig leder. Regnskapsføring og revisjon utføres av eksterne byråer. Renholdstjenesten er innleid fra et renholdbyrå. Noen vaktmestertjenester leies inn, da barnehagen ikke har egen vaktmester.

Barnehagens innendørslokaler tilfredsstiller kravene til arealnorm for barnehager. Uteområdet er relativt stort, med mange skråninger og få store flater.

MENNESKELIGE FORUTSETNINGER

Barna i barnehagen er i alderen fra ca. 1 - 6 år. De vokser opp under forskjellige familiære og kulturelle forhold, og kommer fra forskjellige steder i kommunen. Noen av barna kommer også fra nabokommunene.

Foreldrene til barna i barnehagen er en uensartet gruppe, både med tanke på alder, oppvekst, utdanning, arbeidssituasjon/yrke, interesser m.m.

Personalet er en variert arbeidsgruppe. Den består av 19 kvinner og menn i ulik alder, med ulike forutsetninger og forskjellige interesser. 9 av disse har utdanning som barnehagelærer, og blant disse finner vi ulik fartstid i yrket. Blant assistentene finner vi også store variasjoner når det gjelder arbeidslivserfaringer og tidligere yrkespraksis i barnehage. 3 av disse er utdannet barne- og ungdomsarbeidere og 1 er barnepleier. Vi har også 1 ansatt som er barnevernspedagog. De ansatte i barnehagen arbeider både i hele og delte stillinger.

DEL 2: EVALUERING

VURDERING

«Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedmålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barna får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.» (Rammeplan for barnehagen innhold og oppgaver 2017, s.38)

Evaluering er en analyse av det som foregår i barnehagen vår. Å sammenligne arbeidet i barnehagen med planene for de ulike delene av virksomheten er en viktig og vesentlig del av arbeidet med å sikre kvalitet. Vi bruker målene vi har satt oss og personalets refleksjoner som utgangspunkt for evalueringen. Det er viktig av både kvalitetsmessige og effektivitetsmessige hensyn at vurderinger blir utført på den arenaen den mest naturlig tilhører.

De ulike evalueringsarenaene hos oss er:

- Avdelingsmøter
- Leder møter

- Ledermøter på tvers
- Personalmøter
- Planleggingsdager
- Planleggingsgruppemøter
- Medbestemmelsesmøter
- Foreldresamtaler
- Foreldremøter
- Drøftings samtaler med PPT
- Samarbeidsutvalgsmøter
- Styremøter
- Offentlige tilsynsmøter
- Foreldreundersøkelser fra Udanningsdirektoratet (Udir)
- Ståstedsanalyse fra Udanningsdirektoratet (Udir)

DEL 3: MÅL

BARNEHAGENS HOVEDMÅL

Barnehagen skal stimulere til læring og utvikling i et trygt og sunt miljø der det finnes mange utviklingsmuligheter.

DEL 4: INNHOLD

AKTIVITETER I 2019

Uke	Periodiske aktiviteter	Foreldresamarbeid	Dager barnehagen er STENGT
1			
2			
3			
4			
5			01. februar planleggingsdag
6			
7			
8	20. februar Karneval		
9			
10			
11			
12			
13			
14		Obligatoriske foreldresamtaler	
15			
16	Påskeaktiviteter	Påskefrokost med foreldre 9. april(Platon og Vivaldi) og 10. april(Newton og Ibsen)	18.+19. april(skjærtorsdag+langfredag)
17			22. april(2.påskedag)
18			
19			
20	16. mai markering av 17. mai		17. mai
21			
22			30.mai(Kr.himmelfartsdag)+31.mai(planleggingsdag)
23		Bli kjent dager for nye foreldre og barn	
24			10. juni (2.pinsedag)
25	20. juni førskolen sin sommerforestilling	20. juni førskolen sin sommerforestilling	
26			28.juni planleggingsdag
27			
28			
29	Sommerferie	Sommerferie	Sommerferie for alle barn og ansatte uke 28-30
30			
31			
32			
33	Oppstart for nye barn. Overflyttinger fra liten til stor avdeling	Oppstartsamtaler for nye barn og overflyttingsbarn Foreldremote 21. august	
34			
35			
36			
37			
38			
39			26. september planleggingsdag
40			
41		Foreldresamtaler (frivillig)	
42			
43			
44			
45			
46			
47			18.november planleggingsdag med Nedre Eiker kommune
48			
49			
50	Faste advents- og juleaktiviteter: 13.desember Luciatog kl.15:30 Julebordlunsj for barna i uke 50 Nissefest i uke 51	13.desember Luciatog kl.15:30	
51		22. des. Eplehagan bhg. er 19 år!	
52			24.12 2018 til og med 01.01.2019(juleferie)
I			

BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

«Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barns utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barns behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng.» (Rammeplan for barnehagen innhold og oppgaver 2017, s.7)

Det mest vesentlige faglige arbeidet i barnehagen består i å bidra til å utvikle grunnleggende ferdigheter, kunnskaper og holdninger hos barna. Det er viktig at barna opparbeider seg en slik allmenn kompetanse i løpet av barnehagetiden, slik at de kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet.

Vi anser det som viktig at barna får anledning til å styrke sin identitetsutvikling - psykologisk så vel som språklig og kulturelt. Barna skal ut fra sitt nivå utvikle en trygg gruppefølelse og sosial kompetanse. Dette innebærer å vente på tur, snakke med og lytte til andre, gledes over å fungere i gruppa og være en del av fellesskapet.

De skal få trygghet og tidsbegrep gjennom en fast dagsrytme, bli mer selvstendige og lære å utføre enkle arbeidsoppgaver. Barna skal få anledning til å tilegne seg kunnskap om at mennesker er ulike på grunn av kjønn, hudfarge, funksjonsnivå, tro, meninger osv. Barna skal også tilegne seg kunnskap om at det finnes ulike språk og kulturer. Vi vil at barna skal føle seg velkomne og trygge i barnehagen. De skal føle tilhørighet til barnegruppa, og de skal lære seg å føle ansvar overfor barnehagens utstyr og materiell. Barna skal tilegne seg respekt for andres menneskeverd, andres følelser, måter å være på, og utvikle evne til å akseptere og tolerere andre, få vennskap og glede seg sammen. De skal begynne å utvikle sunne holdninger til seg selv og nærmiljøet.

DANNING I VÅR BARNEHAGE

Rammeplan for barnehagen innhold og oppgaver 2017, s. 21 sier at personalet i barnehagen *skal tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse, og støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet. Vi skal legge merke til, anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger.*

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet, vitebegjær og lærelyst, og bidra til et godt grunnlag for livslang læring og danning. Dette får barna i vår barnehage gjennom daglig samspill med mennesker og miljø, opplevelser og erfaringer. Danning er summen av erfaringer som barn får gjennom det sosiale samspillet som skjer i leken og læringen. I dette samspillet får barn holdninger, ferdigheter og kunnskap som legger grunnlaget for å bli et godt medmenneske. Vi ser tydelig at barnehagen er med på å danne grunnlaget til den livslange læringen. Barnehagen skal se omsorg og danning, lek, læring, sosial kompetanse og språklig kompetanse i sammenheng.

OMSORG I VÅR BARNEHAGE

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barns behov for omsorg, lek og fremme læring og danningsom grunnlag for allsidig utvikling.» (Barnehageloven § 1 Formål, 1. ledd, første punktum)

«Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg» (Rammeplan for barnehagen innhold og oppgaver 2017, side 19)

Vi jobber med omsorg blant annet gjennom å gi barna gode tilknytningsmuligheter, både til voksne og andre barn. Vi har stort fokus på det å føle seg trygg, bli sett, og få følelsen av at noen er glad i en her i barnehagen.

Barna skal få oppleve å være inkludert og en del av et fellesskap, slik at barnehagen blir et godt og trygt sted å komme til.

Vi har valgt å ha fokus på den viktige veilederrollen de voksne har i barnehagen. Vi ønsker å være tydelige voksne gjennom å være tilstede for barna og hjelpe de å ta gode valg for seg selv og andre. Vi bruker aktivt «Jeg vil . . . . .» og «Jeg vil ikke . . . . .» i kommunikasjon med barna. De voksne skal sette tydelige grenser for barna på en trygg og rolig måte, alltid større, sterkere, klokere, god (jf. Trygghetssirkelen – COS). Vi skal ned på barnas nivå, når vi kommuniserer med barna.

I vår barnehage skal barna oppleve at det er konsekvenser for det de velger å gjøre, både positivt og negativt. Vi veileder barna til selvhevdelse og selvkontroll gjennom lek, drama og samspill i hverdagen. Empati er også en viktig del av omsorg. Det å lære og se hverandre, å dele med hverandre og hjelpe hverandre, og det å sette grenser for seg selv og respektere andres grenser, er viktige verdier her hos oss. Fysisk omsorg som hviling, ser vi på som viktig, også på storbarnsavdeling. Vi hjelper barna til å ta pauser i barnehagehverdagen.

Vi ønsker et omsorgsfellesskap, der både barn og voksne gir og tar imot omsorg, blant annet gjennom å gi rom for barnas måter å vise andre omsorg på, og vi gir barna positive tilbakemeldinger.

«Å gi barn mulighet til å gi hverandre og ta imot omsorg er grunnleggende for utvikling av sosial kompetanse, og er et viktig bidrag i et livslangt læringsperspektiv» (Rammeplan 2011). Vi velger å vise til den gamle rammeplanen, da denne setningen fortsatt er svært viktig for oss.

LEK I VÅR BARNEHAGE

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barns behov for omsorg, lek og fremme læring og danningsom grunnlag for allsidig utvikling.» (Barnehageloven § 1 Formål, 1. ledd, første punktum)

«Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.» (Barnehageloven § 2 Barnehagens innhold, 2. ledd)

«Barnehagen skal ivareta barns behov for lek» (Rammeplan for barnehagen innhold og oppgaver 2017, side 20)

Barnehagen ser på lek som et mål i seg selv, som vil si at vi anerkjenner lekens egenverdi. I leken lærer barna å leve livet, og dette er deres arena. Leken skal ha en sentral plass i barnehagen.

De ansatte mener at de voksnes rolle i lek, er å legge til rette for at den skal være variert og meningsfylt. De voksne skal selv være aktivt med i leken, enten som deltaker eller observatør som kan hjelpe leken videre. Dette både for å støtte, og for å videreutvikle barnas lekekompetanse, men også fordi språk og sosialiseringprosesser er viktige faktorer i leken. Dette gjøres best av de voksne ved å hjelpe barna til å videreutvikle de erfaringene de allerede har, og ved å gi dem ny inspirasjon og kunnskap til å starte og videreutvikle nye leker og samhandlinger. De voksne må sikre det å ivareta lekens lekenhet, samt sørge for at alle barn skal få oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek. Både alene og sammen med andre.

Forskjellige typer lekemateriell må være tilgjengelig for barna, samtidig som at man må huske at fantasi og kreativitet får en annen type spillerom når man har lite lekemateriell. Det må være mulig å leke leker av ulik art, både ute og inne. Til tider blir leken organisert, i såkalte lekegrupper. Det kalles hos oss lekegrupper. Denne organiseringen kan ha ulike formål, som for eksempel å hjelpe barn som strever inn i lek, roe ned oppståtte konflikter og læring i form av organisert lek. Den øvrige leken som barna organiserer selv, kalles frilek.

LÆRING I VÅR BARNEHAGE

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

(Barnehageloven § 1 Formål, 2. ledd)

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Barnehageloven § 2 Barnehagens innhold, 5. ledd)

Vi ser at barn og voksne er avhengig av godt samarbeid og god tilrettelegging for å få til gode lærings situasjoner. Balansen mellom nok utfordringer og interesse er viktig. Barn skal få medvirke med sin nysgjerrighet og vitebegjær, utfra alder og modning. De voksne skal være pådrivere for at barna skal få gode læringsarenaer, og at fagområdene utnyttes på best mulig måte. Nysgjerrighet er en viktig nøkkel til mye læring. Derfor er det viktig å støtte barna i deres nysgjerrighet. Det er nødvendig å tilpasse aktiviteter i forhold til alder og modenhet for at utbyttet skal bli størst mulig. Derfor har vi i løpet av de siste årene jobbet mye på tvers av avdelingene, og ofte i aldershomogene grupper. Likeledes må den voksne ta hensyn til individuelle forskjeller, både når det gjelder interesser og modenhet.

Vi har faste rammer og rutiner for daglige gjøremål (dagsrytme). Dette gir læringsinnholdet en struktur som bidrar til trygghet, og dermed økt potensiale for læring. Det må settes av nok tid til mestringsprosesser som f.eks. påkledning og måltider slik at disse prosessene kan foregå i en lærevennlig atmosfære. Dette støtter også læring ved egen aktivitet (læring gjennom deltagelse), som er et viktig prinsipp i mange av barnehagens aktiviteter.

BARNES MEDVIRKNING I VÅR BARNEHAGE

«De (barna) skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.» (Barnehageloven § 1 Formål, 2. ledd)

«Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.» (Barnehageloven § 3 Barns rett til medvirkning)

Som voksen i vår barnehage må man være mottagelig for, og bevisst barnas nonverbale kommunikasjon for å kunne tilrettelegge og ta hensyn til barnas interesser og motivasjon. Dette har større betydning jo mindre barnet evner å uttrykke seg verbalt. Barns initiativ og interesser skal være grunnlaget vårt for mange av læringsprosessene, og valgene av temaer vi gjør i løpet av barnehageåret. Det er viktig at vi voksne i *her og nå situasjoner* gir barna rom for å kunne ta reelle valg og komme med sine meningsyttringer verbalt eller nonverbalt. De voksne skal undre seg sammen med barna på barnas initiativ og endre planer etter dette. Barna skal også erfare at det er konsekvenser for eget valg.

FAGOMRÅDENE I VÅR BARNEHAGE

«Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter.» (Barnehageloven § 1 Formål, 2. ledd)

«Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.» (Barnehageloven § 2 Formål, 4. ledd)

«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.» (Rammeplan for barnehagen innhold og oppgaver 2017, kap.9, Fagområdene)

Alle aktiviteter som barna er deltakende i barnehagen skal knyttes opp mot de 7 fagområdene som er:

- *Kommunikasjon, språk og tekst*
- *Kropp, bevegelse, mat og helse*
- *Kunst, kultur og kreativitet*
- *Natur, miljø og teknologi*
- *Antall, rom og form*
- *Etikk, religion og filosofi*
- *Nærmiljø og samfunn*

Barnas lek danner et viktig grunnlag for de voksnes arbeid med fagområdene, og utfordringene som disse fagområdene skal gi barna må tilpasses alder og funksjonsnivå. De voksne skal være lydhøre overfor barna, og interessert i det som opptar barna i leken her og nå. I forhold til dette må den voksne til enhver tid vurdere mulighetene for faglig tilpasning inn i barns allerede eksisterende lek. De voksne skal benytte seg av faglige begreper i samtaler innen det enkelte fag så vel som i det daglige. I tillegg er det viktig at barnehagens nærmiljø skal være en aktiv del av barnehagens fysiske læringsarena.

REALFAG I VÅR BARNEHAGE

Barns realfaglige forståelse vil være viktig når de skal møte fremtidig studier, samfunn- og arbeidsliv. Det er derfor viktig å starte allerede i barnehagen. Eplehagan er en realfagsbarnehage og følger kommunens realfagstrategi som gjelder frem til 2020. I denne perioden skal barnehagen jobbe med å styrke realfagene til å bli en naturlig del av barnehagens fremtidige innhold og praksis. Realfagstrategien i kommunen bygger på 1 hovedmål og 2 delmål:

1. *Skape entusiasme og positive holdninger til realfag*
2. *Styrke barnas kunnskap og kompetanse i realfag*
3. *Styrke barnehagens faglige og didaktiske kompetanse i realfag.*

Vi vet at barn har en naturlig interesse for realfag, allerede i barnehagealder er de vitebegjærlige, nysgjerrige og utforskende. Denne interessen er det viktig at vi voksne møter med ”realfagsbriller” på, i her-og-nå situasjoner, og gjennom målrettet arbeid med fagområdene natur, miljø og teknologi, og antall, rom og form. De fagområdene tydeliggjøres best hos oss i Newton perioden, men vi skal også vektlegge disse gjennom hele året. I tillegg har vi i barnehagen nå utviklet en egen realfagsprofil. Vi vet at skal barna gå ut av barnehagen med nødvendig lærelyst, skaperglede og utforskertrang må alle barn delta i og ha glede av læringsarbeidet i møte med realfagene. Det krever at vi voksne må sørge for å skape entusiasme og positive holdninger til realfag gjennom lek og aktivitet med matematikk, naturvitenskap og digitale medier. Vi skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan

utforske og oppdage, samt gi barna tid og anledning til å stille spørsmål, reflektere og lage egne forklaringer. Dette skal vi voksne i barnehagen sørge for at skjer i takt med alder, modenhet og interesse.

Realfagsarbeidet skal være tema på alle foreldremøter, samt barnets siste foreldresamtale. Barnehagens møtevirksomhet skal også ha realfag som jevnlig tema eller sak, samt være synlig i avdelingens planarbeid. I tillegg pliktes alle våre barnehagelærere å holde seg faglig oppdatert og ta i bruk forskningsbaserte metoder som fremmer undring, refleksjon og endret praksis.

SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE I VÅR BARNEHAGE

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.» (Barnehageloven § 1)

«Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene.» (Barnehageloven § 1 og § 4)

Samarbeidet med foreldre skal være med på å skape et gjensidig godt forhold mellom foreldrene og barnehagens ansatte, og målet skal alltid være til barnets beste. Foreldrene og ansatte har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling, og det er derfor viktig at barnehagen legger til rette for et gjensidig godt samarbeidsforhold mellom foreldrene og de ansatte. Dette gjøres gjennom god dialog, for bedre å gi foreldrene innsikt i og muligheter til å påvirke på individnivå, med foreldre til hvert enkelt barn, så vel som gruppenivå, gjennom styret, foreldreråd og samarbeidsutvalg. Barnehagen starter samarbeidet med nye foreldre allerede i mars måned ved opptak hvert år, før barna er begynt i barnehagen. Vi inviterer nye barn og foreldre til en "bli litt kjent dag" i juni, der de møter ansatte og barna som går på avdelingen barnet skal begynne på. I tillegg inviterer vi til et foreldremøte i samme måned, for alle foreldre/foresatte til alle nye barn. For alle nye foreldre har vi en kort oppstarts samtale en av de første dagene etter barnet har startet tilvenningen i barnehagen, og så en større bli kjent-samtale etter 2-4 uker.

Gjennom året inviteres det også til foreldresammenkomster som påskefrokost, Luciamarkering og FN-kafé. Utover dette har vi et foreldremøte ved oppstart av nytt barnehageår, for alle foreldre. Vi har foreldresamtaler hvert barnehageår, både om våren og i høsthalvåret. Foreldresamtalen på vårhalvåret er obligatorisk for alle, mens samtale på høsten er frivillige og etter nærmere ønsker fra foreldrene/foresatte eller personalet. Det er også mulig å ha samtaler ved behov ellers i året.

Samarbeidsutvalget - som består av representanter fra foreldrene, de ansatte og barnehagens styre - har regelmessige møter. På disse møtene blir bl.a. barnehagens mål, innhold og aktiviteter diskutert.

OVERGANGER I VÅR BARNEHAGE

Det er viktig at barna får en trygg og god tilvenning i barnehagen. I førskolealder har barn behov for å venne seg til store forandringer gradvis. Å komme fra et trygt hjemmemiljø til et opphold i en barnehage innebærer store forandringer for barnet. Derfor er en forsiktig tilvenning sammen med en av foreldrene/foresatte nødvendig, og til beste for barnet.

Når barnet begynner i barnehagen

Når barnet er helt nytt i barnehagen blir det med foreldre invitert til besøk i barnehagen en stund før de skal starte. Foreldrene blir invitert til informasjonsmøte etter besøksdagen, der de får et lite innblikk i barnehagehverdagen og har samtidig muligheten til å stille spørsmål rundt ting de lurer på før oppstarten. Når barnet begynner i barnehagen er tilvenningen lagt opp slik at barnet får en primærkontakt blant de ansatte. Vi ønsker å ha foreldrene lengst mulig tilstede i tilvenningsperioden for å trygge barnet mest mulig og derfor har vi satt av minimum 5 dager til tilvenning pr. nytt barn. Vi

har også samtale med foreldrene i løpet av den først måneden der vi kommer tett på de med spørsmål rundt familien til barnet, relasjoner, barnets første leveår, tiden før barnet begynte i barnehagen og helse, for å sikre at vi kan kunne jobbe best mulig framover til det beste for barnet.

Overganger innad i barnehagen

Barnehagen har gode rutiner på overgangen fra småbarnsavdeling til storbarnsavdeling. De siste månedene på liten avdeling er de på besøk på stor avdeling der de skal begynne. Vi har primærkontakt som møter disse overflytningsbarna slik at de har en fast voksen fra den nye avdelingen i første omgang å knytte relasjoner med. De kommer faste dager i uken hvor de er med i lek med mindre grupper.

Overgangen mellom barnehage og skole

Barnehagen legger til rette for samarbeid med skolene i forbindelse med overgangen fra barnehage til skole. Nedre Eiker kommune har bestemt at det skal arrangeres et møte mellom skolene og barnehagene, der pedagogisk leder og kommende kontaktlærer kan snakke sammen før barna begynner på skolen. Denne samtalen er basert på et ferdighetsskjema laget av Nedre Eiker kommune og som blir fylt ut av pedagogisk leder som er ansvarlig for førskolegruppa. Den blir gjennomgått og underskrevet av barnets foreldre på samtale i barnehagen. Dette for å sikre at kontaktlærer og barnet får en best mulig start på skolelivet.

Barnehagens bidrag til skoleforberedende aktiviteter blir i hovedsak gitt i barnehagens førskoleklubb. Førskoleklubben er et tilbud til de eldste barna året før de begynner på skolen.

På vårparten drar førskoleklubben på skolebesøk til skolen barna begynner på. Vi møter der skolens inspektør som forteller litt om hvordan det blir å komme til første klasse, får omvisning for å se klasserom, garderober, toaletter, gymsal, uteområdet osv. Også får barna hilse på noen av elevene, lærerne og andre ansatte på skolen. Barnehagen lager også avtale med SFO, Skolefritidsordningen om et besøk samme dag. Der får barna møte lederen av SFO, andre ansatte, se på og leke litt i lokalene og på uteområdet.

De barna som sogner til andre skoler i andre kommuner enn Nedre Eiker, vil vi i barnehagen tilstrebe oss å følge opp de rutinene disse skolene har for overgangen mellom barnehage og skole, om det er mulig, og da i nært samarbeid med foreldrene til disse barna.

Førskoleklubben i Eplehagan

Førskolens overordnede mål er: "Å forberede barna best mulig til skolen ved å bli kjent med ulike fagområder gjennom lek og læring". I Eplehagan barnehage så er det slik at førskoleklubben møtes daglig gjennom hele året. Barna har egne halvårsplaner for sine aktiviteter. Førskolen har faste rammer rundt dagsrytmen og ukerytmen, samt faste ritualer for begynnelsen og slutten av dagen. Dette viser seg å gi en god oversikt, markerer dagen og hva som skal skje. Barna får trene på konsentrasjon, begrepsforståelse, samarbeid og samspill, gode arbeidsstillinger og selvutfoldelse på områder som å tørre å ta ordet og få troen på at de klarer å prestere. Vår førskole bruker avdelingenes navn som utgangspunkt for temaene som barna er innom. **Newton:** Tall, mengder, størrelser og former. **Ibsen:** Drama, selvhevdelse, diktning, kommunikasjon og figurteater. **Vivaldi:** Lytte til musikk, bevege seg til musikk, lære enkle noter, jobber med rytmer og bruker ulike instrumenter. Dette inkluderer både fagene norsk og matematikk. **Platon:** Her snakkes det om filosofi, meg selv og kroppen min. Det settes fokus på samfunnet rundt oss, barnehagen, nærmiljøet, kultur og skriftspråket.

I vår førskole jobber vi spesifikt med at barna får være med på diskusjoner og får fremme egne meninger. Det jobbes også litt med historie, da får barna blant annet se utdrag fra tegnefilmserien "Det var en gang et menneske"

Førskolen har egen tid avsatt til trafikkundervisning og her brukes hånddokken «Tarkus» som forteller barna ulike trafikkregler. I adventstiden arrangerer førskolen et julebord med underholdning og bespisning for barn og voksen på Ibsen og Newton, og førskolebarna går Lucia tog foran alle barna og foreldrene i hele barnehagen.

Førskolebarna avslutter oppholdet sitt i Eplehagan barnehagen som «Grønrruss», med sommeroppvisning for foreldre ute i barnehagens amfi.

DOKUMENTASJON I VÅR BARNEHAGE

«Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten» (Rammeplan for barnehagen innhold og oppgaver 2017, side 39)

Dokumentasjonen i barnehagen skal gi et bilde eller inntrykk av den virksomheten som foregår, eller har foregått, i barnehagen i et visst tidsrom. Dokumentasjonen skal vise prosesser så vel som resultater. Til dokumentasjon benyttes følgende metoder:

- Årsplan, periodeplaner, månedsplaner, aktivitetsplaner og ukeplaner. Legges ut på nettsiden eplehagan.no
- Skriftlige evalueringer av uke/månedsplaner, perioder og halvårsplaner. Legges ut på nettsiden eplehagan.no.
- Møtereferater
- Informasjonsskriv/brev/mail
- Bilder / video
- Barnetegninger
- Utstillinger
- Forestillinger

